

1. kvartal
2015

Delårsrapport

SpareBank
TELEMARK

Innholdsfortegnelse

Hovedtall.....	2
Styrets beretning	3
Resultatregnskap.....	6
Balanse.....	8
Noter til regnskapet.....	10
Erklæring i henhold til verdipapirhandel loven paragraf 5-6	15

Hovedtall

Beløp i millioner kroner	Q1 2015	Q1 2014	Regnskap 2014
Fra resultatregnskapet			
Netto renteinntekter inkl. boligkreditt	90,8	94,3	370,5
Netto provisjons- og andre inntekter	40,8	20,0	120,9
Driftskostnader	63,0	63,6	249,4
Driftsresultat før tap	68,6	50,8	242,0
Tap og nedskrivninger på utlån/gevinst verdipapirer	-2,0	3,1	12,8
Resultat før skatt	70,6	47,6	229,3
Resultat etter skatt	54,8	34,0	174,2
Fra balansen			
Forretningskapital	25.466	23.901	25.406
Forvaltningskapital	19.598	18.538	19.606
Brutto utlån inkl overføring til boligkreditt	22.934	21.248	22.451
Brutto utlån ekskl overføring til boligkreditt	17.066	15.885	16.651
Utlån overført til boligkreditt	5.868	5.363	5.800
Utlån bedriftsmarkedet	5.355	5.108	5.187
Utlån personmarkedet inkl overføring til boligkreditt	17.579	16.140	17.265
Innskudd fra kunder	12.402	11.444	12.510
Innskudd bedriftsmarkedet	3.773	3.323	3.776
Innskudd personmarkedet	8.628	8.121	8.734
Egenkapital	2.103	1.946	2.031
Ansvarlig kapital	1.727	1.673	1.799
Nøkkeltall ¹⁾			
Egenkapitalavkastning	10,8 %	7,1 %	8,8 %
Rentenetto	1,55 %	1,64 %	1,58 %
Kostnader/ inntekter	47,9 %	55,6 %	50,7 %
Innskuddsdekning	72,7 %	72,0 %	75,1 %
Utlån overført til boligkreditt i prosent av brutto utlån	25,6 %	25,2 %	25,8 %
Vekst i forretningskapital siste 12 måneder	6,5 %	8,1 %	9,0 %
Utlånsvekst siste 12 måneder	7,9 %	7,9 %	6,8 %
Innskuddsvekst siste 12 måneder	8,4 %	5,0 %	9,4 %
Ren kjernekapitaldekning	16,5 %	15,4 %	17,0 %
Kjernekapitaldekning	16,5 %	16,1 %	17,0 %
Kapitaldekning	16,5 %	16,1 %	17,0 %
Leverage ratio (LR)	8,5 %	8,2 %	8,8 %
Antall ansatte	173	183	173
Antall årsverk	167	172	167

1) Egenkapitalavkastning er bankens overskudd målt mot gjennomsnittlig egenkapital i perioden.
Kostnader/inntekter er totale kostnader/totalte inntekter.
Innskuddsdekning er innskudd fra kunder/ brutto utlån eksklusive overføring til boligkreditt.

Styrets beretning

Hovedtall

- Resultat før skatt 70,6 (47,6) millioner kroner
- Resultat etter skatt 54,8 (34,0) millioner kroner
- Avkastning på egenkapitalen 10,8 (7,1) prosent
- Ren kjernekapital 16,5 (15,4) prosent
- Vekst i utlån 7,9 (7,9) prosent og i innskudd 8,4 (5,0) prosent siste 12 måneder
- Tap på utlån -2,0 (3,1) millioner kroner

Tall i parentes gjelder tilsvarende periode i fjor hvis ikke annet er nevnt.

Godt resultat for første kvartal 2015

Sparebanken Telemark leverte et godt resultat i første kvartal. Den gode veksten i fjerde kvartal i fjor fortsatte i år, selv om konkurransen om både bedrifts- og personkunder er ytterligere forsterket. Det gode resultatet forklares med lave tap, gunstig kostnadsutvikling og inntektsføring av utbytte fra SamSpar, Bolig – og Næringskreditt. Ren kjernekapitaldekning har falt med 0,5 prosentpoeng fra nyttår. Dette skyldes innfrielse av en fondsobligasjon uten at det ble lagt ut et nytt tilsvarende lån. Bankens soliditet vurderes som god med en ren kjernekapitaldekning på 16,5 prosent.

Sparebanken Telemark oppnådde et resultat før skatt på 70,6 (47,6) millioner kroner per første kvartal 2015. Resultat etter skatt ble på 54,8 (34,0) millioner kroner. Avkastning på egenkapitalen ble på 10,8 (7,1) prosent.

Driftsinntektene per første kvartal økte med 15,1 (16,1) prosent til 131,6 (114,3) millioner kroner. Økningen skyldes inntektsført utbytte fra SamSpar, Boligkreditt og Næringskreditt. Renteinntekter inkludert provisjonsinntekter fra boligkreditt er redusert med 3,7 prosent til 90,8 (94,3) millioner kroner. Dette skyldes i all hovedsak lavere provisjonsinntekter fra boligkreditt som følge av fjorårets rentenedsettelse på utlån som har fått full effekt i første kvartal.

Bokført avkastning på finansielle eiendeler ble 19,4 (0,9) millioner kroner, hvorav utbytte utgjorde 19,1 (1,0) millioner kroner. Utbytte er vesentlig høyere enn for tilsvarende periode i fjor da utbytte i 2014 i all hovedsak ble inntektsført i andre kvartal.

Driftskostnader utgjorde 63,0 (63,6) millioner kroner per første kvartal 2015. Driftskostnadene er redusert med i underkant av 1 prosent siste 12 måneder.

Utlåns- og innskuddsvekst siste 12 måneder ble på henholdsvis 7,9 (7,9) prosent og 8,4 (5,0) prosent.

Ren kjernekapitaldekning var per første kvartal på 16,5 (15,4) prosent. Ved årsskiftet var ren kjernekapitaldekning på 17,0 prosent. Nedgangen fra årsskiftet skyldes i all hovedsak innfrielse av fondsobligasjon på 75 millioner kroner.

Netto renteinntekter og provisjonsinntekter fra boligkreditt

Netto renteinntekter per første kvartal ble på 75,0 (74,5) millioner kroner. Renteinntekter fra boliglån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS regnskapsføres som provisjonsinntekter i bankens regnskap. Samlede netto renteinntekter inkludert provisjonsinntekter fra boliglån overført til boligkredittselskapet

ble på 90,8 (94,3) millioner kroner. Dette tilsvarer en reduksjon på 3,7 prosent fra året før. Bankens rentenetto ble på 1,55 (1,64) prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital.

Provisjonsinntektene fra SpareBank 1 Boligkreditt reduserte med om lag 4 millioner kroner til 15,8 millioner kroner i første kvartal 2015. Provisjonsmarginen fra boligkredittselskapet ble i kvartalet på 1,10 prosent mot 1,52 prosent i 2014.

I 2015 skal banken betale sikringsfondsavgift på 9,5 millioner kroner mot 9,2 millioner kroner i 2014. Sikringsfondsavgiften er periodisert i regnskapet per første kvartal med 2,4 (2,3) millioner kroner.

Netto provisjons- og andre inntekter

Netto provisjons- og andre inntekter ble på 21,4 (19,1) millioner kroner. Provisjonsinntektene viser en svak økning fra forrige år noe som i all hovedsak skyldes økte provisjonsinntekter fra forsikringsvirksomheten.

Avkastning på finansielle investeringer

Samlet avkastning på finansielle investeringer ble 19,4 (0,9) millioner kroner. I all hovedsak utbytte fra SpareBank 1 selskaper som i 2014 ble inntektsført i andre kvartal.

Driftskostnader

Totale driftskostnader pr utgangen av første kvartal utgjorde 63,0 (63,6) millioner kroner, en reduksjon på 0,6 millioner kroner (0,9 prosent). Bankens driftskostnader i forhold til totale inntekter ble på 47,9 (55,6) prosent.

Tap på utlån og garantier

Bankens tap pr utgangen av første kvartal viser en inntektsføring på 2,0 millioner kroner mot en kostnad på 3,1 millioner kroner i 2014. Inntektsføringen består i all hovedsak av tilbakeføring av tidligere års nedskrivning etter engasjementsgjennomgang i første kvartal. Styret har lagt vekt på at banken skal ha en moderat risikoprofil på kredittrisiko, og har historisk hatt lave realiserte tap på utlån og garantier. Styret anser de avsetninger/nedskrivninger som er gjennomført i regnskapet som tilstrekkelige til å møte eventuelle verdifall på dagens utlån og garantier.

Banken har tett oppfølging av problemlån (misligholdte og tapsutsatte engasjement). Kvaliteten i bankens utlånsportefølje er etter styrets vurdering god. Problemlån var ved utgangen av første kvartal på 302 (255) millioner kroner, herav misligholdte engasjement 100 (82) millioner kroner. Siden årsskiftet er problemlån redusert med 16 millioner kroner. Brutto misligholdte engasjement utgjorde 0,6 (0,5) prosent av brutto utlån.

Balanseutvikling

Bankens forretningskapital¹ var på 25.466 (23.901) millioner kroner ved utgangen av første kvartal, en økning på 1.565 millioner kroner eller 6,5 prosent fra samme periode i 2014. Bankens forvaltningskapital var på 19.598 (18.538) millioner kroner.

Utlån

Samlede utlån før overføring til boligkreditt var ved utgangen av første kvartal på 22.934 (21.248) millioner kroner. Dette tilsvarer en utlånsvekst på 7,9 prosent de siste 12 måneder. Samlede utlån etter overføring til boligkreditt var på 17.066 (15.885) millioner kroner som er en økning på 7,4 prosent siste 12 måneder. Overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS pr utgangen av kvartalet var på 5.868 millioner

¹Forretningskapital er definert som summen av bankens forvaltningskapital og utlånsportefølje overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS.

kroner som utgjør 25,6 prosent av brutto utlån og 33,4 prosent av brutto utlån til personmarkedet. Av bankens samlede utlån inkludert boligkreditt utgjorde andelen til næringslivet 23,3 prosent mot 23,1 prosent ved årsskiftet.

Ved utgangen av kvartalet hadde banken fastrenteutlån på 922 millioner kroner, som er en økning på 2,9 prosent fra samme periode i 2014.

Nedskrivning på individuelle og grupper av utlån var ved utgangen av første kvartal 165 (152) millioner kroner eller 0,97 (0,95) prosent av brutto utlån herav nedskrivninger på individuelle utlån på 120 (100) millioner kroner. Se note 2 for nærmere spesifikasjon i forhold til fordeling av utlån til bedrifts – og personmarked.

Garantier

Bankens garantivolum var ved utgangen av kvartalet på 268 (319) millioner kroner.

Innskudd

Innskudd fra kunder var ved utgangen av første kvartal på 12.402 (11.444) millioner kroner som tilsvarer en årsvekst på 958 millioner kroner, eller 8,4 prosent. Innskuddsdekningen etter overføring til boligkreditt ved utgangen av kvartalet var på 72,7 (72,0) prosent.

Langsiktig finansiering

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer var ved utgangen av første kvartal på 4.655 (4.706) millioner kroner. Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer er i sin helhet obligasjonsgjeld. Banken har i tillegg en fondsobligasjon på 75 millioner kroner som innløses i 27. april 2015. I tillegg har banken et bilateralt lån på 150 millioner kroner. Dette er lån til Eksportfinans ASA med forfall i september 2022. Gjenværende løpetid på bankens langsiktige finansiering var ved utgangen av mars på 2,7 (2,9) år.

Verdipapirer

Bankens beholdning av rentebærende verdipapirer var ved utgangen av første kvartal på 1.183 (1.280) millioner kroner. Obligasjonsporteføljen inkluderer obligasjonslån og ansvarlig lån i SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS med til sammen 277 millioner kroner. Gjennomsnittlig løpetid på bankens obligasjonsportefølje var ved utgangen av kvartalet på 2,3 år.

Bokført verdi av aksjefond, børsnoterte aksjer og egenkapitalbevis utgjorde 21,3 millioner kroner (0,1 prosent av forvaltningskapitalen).

Aksjer i datterselskap og felleskontrollert virksomhet

Bokført verdi av aksjer i datterselskaper, felleskontrollerte virksomheter og andre anleggsaksjer utgjorde 478 millioner kroner. Investeringene i disse selskapene er regnskapsført til historisk kostpris.

Investeringene i disse selskapene er regnskapsført til historisk kostpris. Nedskrivning til virkelig verdi skjer dersom verdifallet anses for å være varig, og virkelig verdi er lavere enn historisk kostpris. Eventuelle nedskrivninger blir reversert i den utstrekning grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede. Utbytte fra datterselskaper og felleskontrollerte virksomheter regnskapsføres det året det mottas/vedtas.

Sparebanken Telemark har tre datterselskaper; Tufte Eiendom AS, Sparebankgården AS og Eiendomsmegler 1 Telemark AS. Det er ikke utarbeidet konsernregnskap fordi datterselskapene ikke anses for å ha betydning for å bedømme bankens stilling og resultat

Banken har eierandeler SamSpar AS (7,82 prosent) og SamSpar Bankinvest I AS (12,32 prosent) som er klassifisert som felleskontrollert virksomhet. Viser til omtale i årsregnskapet ifht beskrivelse av selskapene.

Egenkapital og soliditet

Bankens egenkapital var ved utgangen av første kvartal på 2.103 millioner kroner inkludert resultat hittil i år. Avkastningen på egenkapitalen ble på 10,8 (7,1) prosent.

Banken rapporterte fra og med tredje kvartal 2014 etter det nye regelverket CRD IV. Bankens ansvarlige kapital utgjorde ved utgangen av første kvartal 2015 1.727 (1.673) millioner kroner. Dette gir en ren kjernekapitaldekning på 16,5 (15,4) prosent og kapital- og kjernekapitaldekning på 16,5 (16,1) prosent. Regnskapet er urevidert slik at resultat hittil i år ikke er tillagt den ansvarlige kapitalen.

Organisatoriske forhold

Banken hadde ved utgangen av kvartalet 173 ansatte fordelt på 167,0 årsverk mot 183 ansatte og 171,6 årsverk på samme tidspunkt i fjor.

Risikostyring

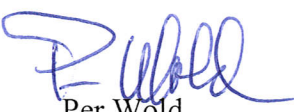
Kredittrisiko knyttet til utlånsporteføljen er bankens største risikoområde. Alle kreditter besluttes i henhold til bankens bevilgningsreglement. Overvåking av kredittrisikoen skjer gjennom risiko-klassifiseringssystem utviklet i samarbeid med SpareBank1 Alliansen hvor de enkelte kunder klassifiseres på bakgrunn av betalingsevne, soliditet og sikkerhet. Tapsutviklingen i banken vil være avhengig av den generelle økonomiske utviklingen i Norge. Det har hittil i år vært lave tap på utlån og banken følger aktivt opp løpende engasjementer.

Utsiktene fremover

Styret vurderer bankens resultat som godt, men det er knyttet usikkerhet til om den gode lønnsomheten kan opprettholdes på dagens nivå. Lave renter vil, alt annet like, over tid kunne redusere bankens inntjening. På tross av fallende renter og press på kundemarginer, har den gode lønnsomheten blitt opprettholdt på grunn av god vekst. Den omstilling som norsk økonomi nå så vidt har startet på, vil kunne bety lavere økonomisk aktivitet i Telemark. Dette vil igjen kunne slå ut i lavere utlånsvekst til næringslivet. Forslag til nye krav til forsvarlig boligfinansiering vil også kunne føre til lavere utlånsvekst til personkunder. Styret forventer ytterligere press på marginer. Banken vil møte disse utfordringene gjennom tiltak for å øke kostnadseffektiviteten. Styret er med dette ståstedet tilfreds med at banken har en høy soliditet og en god likviditetssituasjonen.

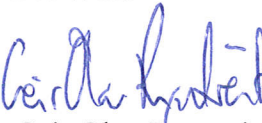
Porsgrunn, 24. april 2015
Styret i Sparebanken Telemark

Per Richard Johansen
Styrets leder

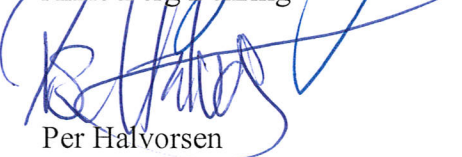

Per Wold

Bjørn Vidar Nesheim

Ingeborg Fogt Bergby

Geir Olav Ryntveit

Anne Berg Behring

Per Halvorsen
Adm. banksjef

Jan Berge

Resultatregnskap

Beløp i millioner kroner	Q1 2015	Q1 2014	2014
Renteinntekter	168,6	178,8	726,5
Rentekostnader	93,6	104,3	425,3
Netto renteinntekter	75,0	74,5	301,3
Provisjonsinntekter boligkreditt	15,8	19,8	69,3
Netto renteinntekter inkl. boligkreditt	90,8	94,3	370,5
Provisjonsinntekter andre	25,1	23,2	99,2
Provisjonskostnader	4,6	4,7	19,7
Annen driftsinntekt	0,9	0,7	3,7
Netto provisjons- og andre inntekter	21,4	19,1	83,2
Utbytte	19,1	1,0	35,8
Nto. verdiendring på verdipapirer og gevinst/tap (-) valuta	0,3	-0,1	1,9
Netto avkastning på finansielle investeringer	19,4	0,9	37,6
Sum inntekter	131,6	114,3	491,4
Lønn og andre personalkostnader	34,3	33,5	125,7
Administrasjonskostnader og annen driftskostnad	16,6	16,4	71,8
Ordinære avskrivninger	2,5	3,1	11,5
Annen driftskostnad	9,7	10,6	40,3
Sum driftskostnader	63,0	63,6	249,4
Driftsresultat før tap	68,6	50,8	242,0
Tap på utlån og garantier	-2,0	3,1	31,5
Gevinst/ tap (-) på verdipapirer som er anleggsmidler	0,0	0,0	18,8
Resultat av ordinær drift før skatt	70,6	47,6	229,3
Skattekostnad	15,8	13,7	55,0
Resultat av ordinær drift etter skatt	54,8	34,0	174,2

Balanse

Beløp i millioner kroner	31.03.2015	31.03.2014	31.12.2014
Kontanter og fordringer på sentralbanker	92	88	109
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	746	688	1.143
Brutto utlån til og fordringer på kunder	17.066	15.885	16.651
-Nedskrivninger på individuelle utlån	-120	-100	-128
-Nedskrivninger på grupper av utlån	-45	-51	-46
<i>Sum netto utlån og fordringer på kunder</i>	<i>16.901</i>	<i>15.733</i>	<i>16.477</i>
Overtatte eiendeler	6	6	6
Rentebærende verdipapirer	1.183	1.280	1.196
Aksjer, andeler og egenkapitalbevis	467	468	469
Aksjer i datterselskaper	32	34	32
Andre eiendeler	171	240	174
Sum eiendeler	19.598	18.538	19.606
Gjeld til kredittinstitusjoner	150	150	150
Innskudd fra og gjeld til kunder	12.402	11.444	12.510
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	4.655	4.706	4.634
Annen kortsiktig gjeld	171	192	163
Pensjonsforpliktelser	43	26	43
Fondsobligasjon	75	75	75
Sum gjeld	17.495	16.592	17.575
<i>Innskutt egenkapital</i>			
Eierandelskapital inkl. overkursfond	678	660	660
<i>Opptjent egenkapital</i>			
Grunnfondskapital	1.268	1.174	1.268
Utjevningsfond	103	78	103
Udisponert resultat	55	34	
Sum egenkapital	2.103	1.946	2.031
Sum gjeld og egenkapital	19.598	18.538	19.606
Poster utenom balansen			
Portefølje SpareBank 1 Boligkreditt AS	5.868	5.363	5.800
Pantstillelser	204	270	204
Garantistillelser	268	319	264

Resultatregnskap per kvartal

Beløp i millioner kroner	Q2 2013	Q3 2013	Q4 2013	Q1 2014	Q2 2014	Q3 2014	Q4 2014	Q1 2015
Renteinntekter	174	180	181	179	182	185	180	169
Rentekostnader	103	103	103	104	108	110	103	94
Netto renteinntekter	71	76	78	75	74	75	77	75
Provisjonsinntekter boligkreditt	16	18	19	20	18	17	15	16
Netto renteinntekter inkl. boligkreditt	86	94	96	94	92	92	92	91
Provisjonsinntekter	26	26	25	23	25	27	25	25
Provisjonskostnader	5	6	5	5	5	5	5	5
Andre driftsinntekter	1	1	11	1	2	1	1	1
Netto provisjons- og andre inntekter	23	21	31	19	21	23	20	21
Utbytte	20	2	0	1	24	10	1	19
Nto. verdiendring på verdipapirer og gevinst/tap (-) valuta	2	-2	1	-0	1	1	1	0
Netto avkastning på finansielle investeringer	21	0	1	1	24	10	2	19
Sum inntekter	130	116	128	114	138	125	115	132
Lønn og andre personalkostnader	31	26	40	33	32	27	34	34
Administrasjonskostnader	18	19	20	16	16	17	23	17
Avskrivninger	3	3	3	3	3	3	3	2
Andre driftskostnader	9	9	9	11	10	11	9	10
Sum driftskostnader	61	57	73	64	60	57	69	63
Driftsresultat før tap	70	58	55	51	78	68	46	69
Tap på utlån, garantier mv	10	-4	14	3	8	6	14	-2
Gevinst/ tap (-) på verdipapirer som er anleggsmidler	17	0	-4	0	0	20	-2	0
Resultat av ordinær drift før skatt	77	62	37	48	69	83	30	71
Skattekostnad	13	18	14	14	15	15	11	16
Resultat av ordinær drift etter skatt	65	44	23	34	54	67	19	55

Noter til regnskapet

Note 1 Regnskapsprinsipper

Kvartalsrapporten for SpareBank 1 Telemark omfatter perioden 01.01.–31.03.2015.

Kvartalsrapporten er utarbeidet etter regnskapslovens regler, samt regnskapsforskriften for bank og gjeldende norske regnskapsstandarder. For nærmere beskrivelse av brukte regnskapsprinsipper vises det til årsregnskapet for 2014.

Presentasjonsvalutaen i kvartalsrapporten er i norske kroner som tilsvarer bankens funksjonelle valuta. Alle beløp er angitt i millioner kroner med mindre annet er angitt.

Kvartalsrapporten er ikke revidert.

Note 2 Utlån til og fordringer på kunder

Utlån fordelt på næring og sektor

	31.03.2015	31.03.2014	31.12.2014
Primærnæringer	130	132	134
Bygg og anlegg	307	336	303
Varehandel, hotell og restaurant	294	305	292
Transport og kommunikasjon	242	218	241
Eiendomsdrift	3.587	3.187	3.501
Tjenesteytende næring	307	471	277
Finansiell og offentlig sektor	100	111	91
Øvrige næringer	387	348	346
Sum bedriftsmarkedet	5.355	5.108	5.187
Personmarked	11.711	10.777	11.465
Sum brutto utlån	17.066	15.885	16.651
Utlån overført til boligkreditt	5.868	5.363	5.800
Brutto utlån inkl. boligkreditt	22.934	21.248	22.451

Risikoklassifisering

Brutto utlån inkl. ubenyttede kreditter	31.03.2015	31.03.2014	31.12.2014
Svært lav	50,8 %	48,0 %	49,2 %
Lav	14,5 %	14,6 %	14,5 %
Middels	23,7 %	23,8 %	24,4 %
Høy	4,6 %	6,3 %	4,9 %
Svært høy	4,7 %	5,8 %	5,2 %
Misligholdte og nedskrevne eng.	1,7 %	1,6 %	1,8 %
Sum	100 %	100 %	100 %
Sum utlån og ubenyttede kreditter	18.434	17.072	17.661

Garantier	31.03.2015	31.03.2014	31.12.2014
Svært lav	21,7 %	18,4 %	19,4 %
Lav	7,3 %	5,9 %	7,7 %
Middels	54,4 %	58,6 %	58,4 %
Høy	6,3 %	8,3 %	3,4 %
Svært høy	7,9 %	6,5 %	7,4 %
Misligholdte og nedskrevne eng.	2,5 %	2,4 %	3,7 %
Sum	100 %	100 %	100 %
Sum garantier	268	319	264

Misligholdte og tapsutsatte engasjementer

Misligholdte engasjement	31.03.2015	31.03.2014	31.12.2014
Brutto misligholdte engasjement	100	82	122
- individuelle nedskrivninger	24	19	33
Netto misligholdte engasjement	76	63	89

Tapsutsatte engasjementer	31.03.2015	31.03.2014	31.12.2014
Brutto tapsutsatte engasjement	201	173	195
- individuelle nedskrivninger	95	82	94
Netto tapsutsatte engasjement	106	92	101

Individuelle nedskrivninger

	31.03.2015	31.03.2014	31.12.2014
Individuelle nedskrivninger pr. 01.01	128	108	108
+ økte individuelle nedskrivninger i perioden	9	12	20
+ nye individuelle nedskrivninger inkl amortiseringseffekt	2	6	49
- konstaterede tap, hvor det tidl. er foretatt ind.neds.	-8	-12	-17
- tilbakeføring av individuelle nedskrivninger	-11	-14	-32
Sum individuelle nedskrivninger	120	100	128

Det er kun foretatt individuelle nedskrivninger på utlån til og fordringer på kunder. De individuelle nedskrivningene fordeler seg som følger på bedrifts- og privatmarkedet;

	31.03.2015	31.03.2014	31.12.2014
Bedriftsmarked	101	85	108
Personmarked	18	15	20
Sum individuelle nedskrivninger	120	100	128

Gruppenedskrivninger

	31.03.2015	31.03.2014	31.12.2014
Gruppevisse nedskrivninger pr. 01.01	46	51	51
+ endringer i gruppevisse nedskrivninger	-1	0	-5
Sum gruppevisse nedskrivninger	45	51	46

De gruppevise nedskrivningene er ikke tilordnet spesielle næringer, men avsatt ut i fra en total vurdering av engasjementene. Det er kun foretatt gruppenedskrivninger på utlån til og fordringer på kunder. De gruppevise nedskrivningene fordeler seg som følger på bedrifts- og privatmarkedet;

	31.03.2015	31.03.2014	31.12.2014
Bedriftsmarked	23	22	22
Personmarked	23	29	24
Sum gruppevise nedskrivninger	45	51	46

Kostnadsført tap på utlån og garantier

Beløp i tusen kroner	Q1 2015	Q1 2014	2014
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	-33	2.847	36.416
+/- periodens endring i gruppevise nedskrivninger	-1.000	400	-4.700
+ periodens konstaterte tap som tidl. ikke er avsatt	57	209	383
- periodens inngang på tidligere perioders kostnadsførte	-1.040	-614	-1.697
+ nedskrivninger på overtatte eiendeler	0	0	0
+ periodens nedskrivning på garantier	0	283	1.140
Kostnadsført tap på utlån	-2.017	3.126	31.541

Note 3 Innskudd fra kunder fordelt på næringer

	31.03.2015	31.03.2014	31.12.2014
Primærnæringer	96	102	99
Bygg og anlegg	364	267	342
Varehandel, hotell og restaurant	443	405	459
Transport og kommunikasjon	179	168	188
Eiendomsdrift	897	648	799
Tjenesteytende næring	1.277	1.244	1.292
Finansiell og offentlig sektor	333	307	424
Øvrige næringer	185	183	174
Sum bedriftsmarkedet	3.773	3.323	3.776
Personmarked	8.628	8.121	8.734
Sum innskudd fra kunder	12.402	11.444	12.510

Note 4 Kapitaldekning

Fra og med tredje kvartal 2014 rapporterte banken etter CRD IV regelverket. Sammenlignbare tall i kapitaldekningen for 2013 er ikke omarbeidet etter CRD IV. For 2013 er bankens konsolidert kapitaldekning presentert i noten under.

Ansvarlig kapital (beløp i tusen kroner)	31.03.2015	31.03.2014	31.12.2014
Innskutt egenkapital	677.540	659.540	659.540
Opptjent egenkapital	1.371.090	1.252.339	1.371.090
Minoritetsinteresse	0	1.773	0
Annen egenkapital	0	387	0
Egenkapital	2.048.630	1.914.039	2.030.630
Verdijusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse (AVA)	-1.205	0	-1.219
Goodwill og utsatt skattefordel	-4.033	-12.968	-4.162
Fradrag ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	0	-217.558	0
Fradrag for kapitaldekningsreserve	0	-85.359	0
Direkte og indirekte investeringer i selskaper i finansiell sektor	-316.359	0	-225.769
Ren kjernekapital	1.727.033	1.598.155	1.799.481
Fondsobligasjon	0	75.000	75.000
Direkte og indirekte investeringer i selskaper i finansiell sektor	0	0	-75.000
Kjernekapital	1.727.033	1.673.155	1.799.481
Ansvarlig kapital	1.727.033	1.673.155	1.799.481
Kreditrisiko *	9.741.923	9.773.007	9.854.956
Operasjonell risiko	707.713	777.274	707.713
Posisjonsrisiko for handelsporteføljen	0	179.528	0
Risiko for svekket kredittverdighet for motpart (CVA)	2.944	0	2.250
Fradrag gruppevise nedskrivninger	0	-51.400	0
Fradrag for ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	0	-217.558	0
Fradrag for kapitaldekningsreserve	0	-85.359	0
Risikovektet balanse	10.452.581	10.375.492	10.564.919
Ren kjernekapitaldekning	16,5 %	15,4 %	17,0 %
Kjernekapitaldekning	16,5 %	16,1 %	17,0 %
Kapitaldekning	16,5 %	16,1 %	17,0 %

Bufferkrav			
Bevaringsbuffer (2,5 %)	261.315		264.123
Motsyklisk buffer (0,0 %) **	0		0
Systemrisikobuffer (3,0 %)	313.577		316.948
Sum bufferkrav til ren kjernekapital	574.892		581.071
Minimumskrav til ren kjernekapital (4,5%)	470.366		475.421
Tilgjengelig ren kjernekapital	1.256.667		1.324.060

** fra 1.7.2015 er motsyklisk buffer på 1 prosent

* Spesifikasjon av kredittrisiko - risikovektet	31.03.2015	31.03.2014	31.12.2014
Kredittrisiko			
Stater	0	0	0
Lokale og regionale myndigheter	4.601	761	4.601
Institusjoner	304.751	211.998	417.827
Foretak	1.351.235	1.713.898	1.198.101
Massemarked	2.184.190	2.461.306	2.724.635
Pantesikkerhet i eiendom:			
- Pantesikkerhet i boligeiendom	4.222.842	3.687.060	3.903.571
- Pantesikkerhet i næringsseiendom	1.395.634	1.355.440	1.303.338
Forfalte engasjementer	56.827	64.489	84.203
Obligasjoner med fortrinnsrett	45.569	43.521	47.577
Andeler i verdipapirfond	5.222	0	5.222
Øvrige engasjementer inkl utsatt skatt	171.051	234.533	165.880
Sum kredittrisiko	9.741.923	9.773.007	9.854.956

Note 5 SpareBank 1 Boligkreditt AS

Banken selger boliglån til SpareBank 1 Boligkreditt som igjen utsteder obligasjoner til investorer med sikkerhet i de overførte boliglånene. Det er i hittil i 2015 netto solgt boliglån til en verdi av 68 millioner kroner. Totalt er det fraregnet boliglån til SpareBank 1 Boligkreditt for 5.868 millioner kroner ved utgangen av kvartalet. Utlånene selges til balanseført verdi se note 2 for spesifikasjon av utlån.

Banken mottar provisjon for de solgte boliglånene tilsvarende renteinntekten på lånene redusert med gjennomsnittlig finansieringskostnad i SpareBank 1 Boligkreditt AS og administrasjonskostnader. I den grad det oppstår tap vil dette først bli avregnet mot den provisjonene samtlige aksjonærer mottar for den gjenstående del av kalenderåret.

De overførte lånene må ha en LTV på under 70 prosent på salgstidspunktet. Gjennomsnittlig LTV for de solgte lånene fra Sparebanken Telemark er under 50 prosent.

Likviditetsfasilitet

Sparebanken Telemark har, sammen med de andre eierne av SpareBank 1 Boligkreditt AS, inngått avtale om etablering av likviditetsfasilitet for SpareBank 1 Boligkreditt AS. Dette innebærer at bankene forplikter seg til å kjøpe obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) utstedt at foretaket begrenset til en samlet verdi av de neste tolv måneders forfall i SpareBank 1 Boligkreditt AS. Forpliktelsen er begrenset til foretakets forpliktelser til å innfri utstedte OMF etter at foretakets egen beholdning av likviditet på forfallstidspunktet er trukket fra. Hver eier hefter prinsipielt for sin andel av behovet, subsidiært for det dobbelte av det som er det primære ansvaret i henhold til samme avtale. Obligasjonene kan deponeres i Norges Bank og medfører således ingen vesentlig økning i risiko for banken. I henhold til sin likviditetsstrategi holder SpareBank 1 Boligkreditt likviditet ihht kravene etter Net Stable Funding Regime. Denne likviditetsreserven hensyntas ved vurderingen av bankenes ansvar. Det er derfor kun i de tilfeller hvor foretaket ikke lenger har tilstrekkelig likviditet for de neste tolv måneders forfall at banken vil rapportere noe engasjement knyttet til dette.

Soliditet

Sammen med de øvrige eierne av SpareBank 1 Boligkreditt AS har Sparebanken Telemark også inngått avtale om å sikre at SpareBank 1 Boligkreditt AS til enhver tid har en kjernekapitaldekning på minst 9 prosent. Aksjonærene skal tilføre tilstrekkelig kjernekapital innen 3 måneder etter å ha mottatt skriftlig anmodning om dette, med mindre det foretas andre grep for å redusere behovet for kapital.

Aksjonærenes forpliktelse til å tilføre slik kjernekapital er proratarisk og ikke solidarisk, og skal være i henhold til hver aksjonærs pro rata andel av aksjene i SpareBank 1 Boligkreditt. Hver eier hefter prinsipielt for sin andel av behovet, subsidiært for det dobbelte av det som er det primære ansvaret i